

De avond voor Kerstmis was koud en gevaarlijk door de ijzel, en over de scanner werden krakend allerlei misdrijven gemeld. Het kwam maar zelden voor dat ik 's avonds door de socialewoningbouw wijken van Richmond werd gereden. Meestal reed ik zelf. Meestal was ik de eenzame bestuurder van het blauwe busje waarmee ik naar de plaatsen ging waar mensen op gewelddadige en onverklaarbare wijze de dood hadden gevonden. Maar vanavond zat ik op de voorbank van een Crown Victoria, terwijl op de radio farden kerstmuziek en politiecodes elkaar afwisselden.

‘Sheriff Kerstman is zonet rechtsaf gegaan,’ wees ik. ‘Ik denk dat hij de weg kwijt is.’

‘Ja, en ik denk dat hij high is,’ zei hoofdinspecteur Pete Marino, die verantwoordelijk was voor het gewelddadige district waar we doorheen reden. ‘Als we stoppen moet je maar eens naar zijn ogen kijken.’

Dat verbaasde me niets. Sheriff Lamont Brown reed privé in een Cadillac, droeg zware, gouden sieraden en was geliefd in de stad vanwege de rol die hij op dat moment speelde. Diegenen van ons die de waarheid kenden, durfden niets te zeggen. Het is tenslotte heiligschennis om te verklaren dat de Kerstman niet bestaat, maar in dit geval bestond hij echt niet. Sheriff Brown snoof cocaïne en pikte waarschijnlijk de helft in van de giften die hij elk jaar voor de armen kreeg. Hij was een schoft, en omdat hij net zo'n hekel had aan mij als ik aan hem, had hij er pas nog voor gezorgd dat ik werd opgeroepen om zitting te nemen in een jury.

De ruitenwissers tikten tegen de voorruit. Sneeuwvlokken dwarrelden en tolden tegen Marino's auto, als een dans van verlegen, in het wit geklede meisjes. Het ene moment lichtten ze op in het schijnsel van de lantaarnpalen en dan werden ze weer net zo zwart als het ijs dat op de straten lag. Het was heel koud. De meeste men-

sen in de stad waren thuis, bij hun familie, met een verlichte kerstboom voor het raam en een brandende open haard. Karen Carpenter droomde van een witte kerst totdat Marino abrupt de radio op een ander station zette.

‘Ik kan geen respect opbrengen voor een vrouw die drumt.’ Hij klikte zijn aansteker aan.

‘Karen Carpenter is dood,’ zei ik, alsof dat haar immuun maakte voor verdere hatelijkheden. ‘En in dat nummer drumt ze niet.’

‘O, ja.’ Hij pakte een sigaret. ‘Dat is waar ook. Ze had zo’n eetprobleem. Hoe heet zoiets ook al weer.’

Het Mormon Tabernacle Choir barstte los in Händels ‘Halleluja’. Ik zou de volgende ochtend het vliegtuig nemen naar Miami, naar mijn moeder, mijn zus en mijn nichtje Lucy. Mijn moeder lag al weken in het ziekenhuis. Vroeger had ze net zoveel gerookt als Marino. Ik zette mijn raampje een stukje open.

Hij zei: ‘En toen begaf haar hart het – daardoor is ze er uiteindelijk aan gegaan.’

‘Daardoor gaat iedereen er uiteindelijk aan,’ zei ik.

‘Hier niet. In deze klotebuurt is dat loodvergiftiging.’

We reden tussen twee politiewagens met rode en blauwe zwaailichten in een hele colonne auto’s met agenten, journalisten en tv-ploegen. Elke keer als we stopten, toonden de vertegenwoordigers van de media hun kerststemming door elkaar met notitieblokken, microfoons en camera’s in de hand opzij te duwen. Als bezetenen vochten ze om de sentimentele uitspraken van Sheriff Kerstman die stralend cadeautjes en eten stond uit te delen aan de vergeten kinderen uit die buurt en hun verbijsterde moeders. Marino en ik waren verantwoordelijk voor de dekens, mijn gift voor dat jaar.

Om de hoek, op Magnolia Street in Whitcomb Court, gingen autoportieren open. Ik zag een glimp vuurrood toen de kerstman langs de koplampen liep, terwijl de hoofdcommissaris en ander hoge pieten hem op de hielen volgden. De lampjes op de televisiecamera’s zweefden als ufo’s in de lucht en de fotocamera’s flitsten.

Marino zei klagend boven zijn stapel dekens: ‘Die dingen ruiken goedkoop. Waar heb je ze vandaan, uit een dierenwinkel?’

‘Ze zijn warm, kunnen worden gewassen en er komen geen giftige gassen zoals cyanide vanaf als er brand is,’ zei ik.

‘Jezus. Daar kom je pas goed van in feeststemming.’

Ik vroeg me af waar we waren en keek uit het raam.

‘Ik zou zo’n ding nog niet voor het hondenhok gebruiken,’ zeurde hij door.

‘Je hebt geen hond en ook geen hondenhok en ik zou jou er nooit een geven. Waarom gaan we dit appartement in? Het staat niet op de lijst.’

‘Dat is een verdomd goeie vraag.’

Journalisten en mensen van de reclassering en de sociale dienst stonden voor de voordeur van een appartement dat er precies hetzelfde uitzag als alle andere huizen in het complex, dat aan een betonnen kazerne deed denken. Marino en ik wrongen ons door de mensenmassa heen. De lichtjes op de camera’s gloeiden in het donker, de koplampen brandden en Sheriff Kerstman brulde ‘HO! HO! HO!’.

We baanden ons een weg naar binnen. De kerstman nam een klein, zwart jongetje op zijn knie en gaf hem een paar pakjes met speelgoed erin. Ik hoorde iemand zeggen dat het jongetje Trevi heette. Hij droeg een blauwe pet met een marihuanablad op de klep. Hij keek met grote ogen om zich heen en leek verbijsterd, zoals hij daar op de roodfluwelen knie van die man zat, naast een zilveren boom vol lichtjes. Het was benauwd in de veel te warme, kleine kamer die naar oud bakvet rook.

‘Ik moet er even langs, mevrouw.’ Een cameraman duwde me opzij.

‘Zet u dat hier maar neer.’

‘Wie heeft de rest van het speelgoed?’

‘Luister eens, mevrouw, u zult toch echt een stapje naar achteren moeten.’ De cameraman duwde me bijna omver. Ik voelde mijn bloeddruk stijgen.

‘We hebben nog een doos nodig...’

‘Nee, niet waar. Daar staat er een.’

‘... met eten? O, juist. Hebbes.’

‘Als u van de sociale dienst bent,’ zei de cameraman, ‘kunt u dan misschien daar gaan staan?’

‘Als je ogen in je kop had zou je zien dat ze niet van de sociale dienst is.’ Marino wierp hem een woeste blik toe.

Een oude vrouw in een te wijde jurk zat op de bank te huilen en een brigadier in een wit overhemd met onderscheidingen was naast haar gaan zitten om haar te troosten. Marino kwam dichterbij me staan om iets tegen me te fluisteren.

‘Haar dochter is verleden maand gemold. De achternaam was King. Herinner je je die zaak nog?’ zei hij in mijn oor.

Ik schudde mijn hoofd. Ik herinnerde het me niet meer. Er waren zoveel zaken.

‘Die zak die haar volgens ons heeft gemold is een kwaai drugdealer genaamd Jones,’ probeerde hij mijn geheugen op te frissen.

Ik schudde opnieuw mijn hoofd. Er waren zoveel kwaai drugdealers en Jones was niet bepaald een weinig voorkomende naam.

De cameraman was aan het filmen en ik wendde mijn hoofd af toen Sheriff Kerstman me een minachtende, glazige blik toewierp. De cameraman botste weer hard tegen me aan.

‘Dat zou ik niet nog eens doen,’ waarschuwde ik hem op een toon die hem duidelijk moest maken dat ik het meende.

De persmensen hadden nu hun aandacht op de grootmoeder gericht omdat dat hét verhaal van de avond was. Er was iemand vermoord, de moeder van het slachtoffer zat te huilen en Trevi was een wees. Sheriff Kerstman zette de jongen op de grond nu hij niet meer in het middelpunt van de belangstelling stond.

‘Hoofdinspecteur Marino, geeft u mij maar een van die dekens,’ zei een maatschappelijk werkster.

‘Ik weet echt niet waarom we in dit hok zijn,’ zei hij, haar de hele stapel overhandigend. ‘Ik zou willen dat iemand me dat eens vertelde.’

‘Er is hier maar één kind,’ zei de maatschappelijk werkster. ‘Dus die hebben we niet allemaal nodig.’ Ze nam een opgevouwen deken van de stapel en gaf hem de rest terug, zichtbaar gepikeerd dat Marino haar aanwijzingen had genegeerd.

‘Er zouden hier toch vier kinderen zijn. Ik zeg je, dit hok staat niet op de lijst,’ gromde Marino.

Er kwam een journalist naar me toe. ‘Pardon, dr. Scarpetta, waarom bent u hier vanavond? Wacht u soms tot er iemand doodgaat?’

Hij werkte bij de lokale krant, die me nooit erg vriendelijk had behandeld. Ik deed net alsof ik hem niet kende. Sheriff Kerstman verdween in de keuken en dat vond ik vreemd, aangezien hij hier niet woonde en niet had gevraagd of dat mocht. Maar de grootmoeder op de bank was niet bepaald in de stemming om op te merken waar hij naartoe was gegaan en waarschijnlijk kon het haar ook niet schelen.

Ik knielde bij Trevi die, helemaal in beslag genomen door zijn nieuwe speelgoed, alleen op de grond zat. ‘Dat is een mooie brandweerauto,’ zei ik.

‘Het lichtje gaat aan.’ Hij liet me een rood lampje op het dak van de speelgoedauto zien dat ging flitsen als hij een knopje omdraaide.

Marino kwam ook naast hem zitten. ‘Hebben ze je extra batterijen voor dat ding gegeven?’ Hij probeerde bars te klinken, maar kon de glimlach in zijn stem niet verbergen. ‘Je moet wel de goede maat nemen. Zie je dit kleine vakje? Daar gaan ze in, snap je? En je moet penlightbatterijen gebruiken.’

Het eerste schot klonk alsof de motor van een auto terugsliep en kwam uit de keuken. Marino’s blik verstarde terwijl hij zijn pistool uit zijn holster griste en Trevi zich als een rupsje op de grond ineenrolde. Ik boog mijn lichaam over de jongen heen. De knallen kwamen snel achter elkaar. Blijkbaar schoot iemand in de buurt van de achterdeur het magazijn van een semiautomatisch pistool leeg.

‘Op de grónd! OP DE GROND!’

‘O, god!’

‘Jezus!’

Camera’s en microfoons kletterden op de grond en mensen schreeuwden en vochten om bij de deur te komen of lieten zich plat neervallen.

‘IEDEREEN OP DE GROND!’

Marino sloop met getrokken 9mm-pistool naar de keuken. De schoten hielden op en het werd volkomen stil in de kamer.

Met bonkend hart tilde ik Trevi op. Ik begon te beven. De grootmoeder zat nog steeds op de bank. Ze had zich voorovergebogen en hield haar armen over haar hoofd alsof ze in een vliegtuig zat dat elk moment kon neerstorten. Ik ging naast haar zitten, de jongen dicht tegen me aan houdend. Hij was helemaal verstijfd en zijn grootmoeder hilde van angst.

‘O, jezus. Alsjeblieft. Jezus.’ Kreunend wiegde ze heen en weer.

‘Het komt wel goed,’ zei ik flink.

‘Niet nog meer! Ik kan niet nog meer verdragen. Lieve Héér!’

Ik pakte haar hand. ‘Het komt wel weer goed. Luister naar me! Het is nu stil. Het is opgehouden.’

Ze bleef heen en weer wiegen en huilen. Trevi had zijn armen om haar hals geslagen.

Marino verscheen weer in de deuropening naar de keuken. Zijn gezicht stond gespannen en zijn ogen zochten de kamer af. ‘Doc.’ Hij wenkte me.

Ik liep achter hem aan naar een mistroostig buitenplaatsje vol slappe waslijnen waar de sneeuw rond een donkere vorm op het bevroren gras wolkte. Het slachtoffer was jong, zwart en lag op zijn rug. Zijn ogen, die niets ziend naar de bewolkte lucht starden, waren halfopen. Er zaten kleine scheurtjes in zijn blauwe, met dons gevulde bodywarmer. Een van de kogels was door zijn rechterwang gegaan en toen ik zijn borstkas naar beneden drukte en lucht in zijn mond blies, kwamen mijn handen en gezicht onder het bloed, dat onmiddellijk afkoelde. Ik kon hem niet meer

redden. Sirenes jankten en klaagden in de nacht als een bende wilde geesten die tegen de zoveelste dood protesteerden.

Ik ging hijgend rechtop zitten. Marino hielp me omhoog. In mijn ooghoek zag ik iets bewegen. Ik draaide me om en zag hoe drie agenten Sheriff Kerstman geboeid wegvoerden. Hij was zijn muts verloren, die ik niet ver van mij vandaan op het binnenplaatsje zag liggen, naast de in het licht van Marino's zaklantaarn glanzende patroonhulzen.

'Wat is er in godsnaam gebeurd?' vroeg ik geschokt.

'Het lijkt erop dat die ouwe Sint-Nick de ouwe Sint-Crack bezlazerde en dat ze hier op de binnenplaats een klein meningsverschil hadden,' zei Marino. Hij was geagiteerd en buiten adem. 'Daarom werd de optocht naar dit huis omgeleid. Dat stond op geen enkele lijst, alleen op de lijst van de sheriff.'

Ik voelde me als verdoofd. Ik proefde bloed en dacht aan aids.

De hoofdcommissaris verscheen en stelde een aantal vragen.

Marino begon de situatie uit te leggen. 'Het lijkt erop dat de sheriff van plan was in deze buurt meer dan alleen kerstcadeaus af te leveren.'

'Drugs?'

'Dat nemen we wel aan.'

'Ik vroeg me al af waarom we hier stopten,' zei de hoofdcommissaris. 'Dit adres stond niet op de lijst.'

'Nou, dat is de reden.' Marino staarde met een uitdrukingsloze blik naar het lichaam.

'Weten we wie hij is?'

'Anthony Jones, van de beroemde gebroeders Jones. Zeventien, heeft al vaker in de gevangenis gezeten dan Doc hier naar de opera is geweest. Zijn oudere broer is verleden jaar door een bende gemold. Dat was in Fairfield Court, in Phaup Street. En we denken dat Anthony verleden maand Trevi's moeder heeft vermoord, maar u weet hoe het hier gaat. Niemand heeft iets gezien. We hebben geen bewijs. Misschien dat we die moord nu kunnen oplossen.'

‘Trevi? Bedoelt u dat jongetje in de andere kamer?’ De gezichts-uitdrukking van de hoofdcommissaris veranderde niet.

‘Ja. Anthony is waarschijnlijk de vader van het kind. Wás de vader.’

‘En het wapen?’

‘In welke zaak?’

‘In deze zaak.’

‘Een Smith & Wesson, 38mm-kaliber, alle vijf de patronen afgevuurd. Jones had zijn schietjzer nog vast en we hebben een snel-lader in het gras gevonden.’

‘Hij heeft vijf schoten afgevuurd en heeft elke keer gemist?’ vroeg de hoofdcommissaris, die er indrukwekkend uitzag in zijn uitgaanstenuw met een dun laagje sneeuw op zijn pet.

‘Dat is moeilijk te zeggen. Sheriff Brown had een vest aan.’

‘Hij draagt een kogelvrij vest onder zijn kerstmanpak.’ De hoofdcommissaris herhaalde steeds de feiten alsof hij aantekeningen stond te maken.

‘Hé.’ Marino boog zich over een gedeukte vuilnisbak die uitpuilde van de lege pizzadozen. Het licht van zijn zaklantaarn scheen over het roestende metaal. Met zijn duim wreef hij over een door een kogel veroorzaakte deuk. ‘Kijk eens aan,’ zei hij, ‘het lijkt erop dat er vanavond een zwarte en een pizzavreter zijn neergeschoten.’

De hoofdcommissaris zweeg even en zei toen: ‘Mijn vrouw is Italiaans, hoofdinspecteur.’

Marino keek verbijsterd en ik kromp innerlijk in elkaar. ‘Uw achternaam is niet Italiaans,’ zei hij.

‘Ze heeft mijn naam aangenomen en ik ben niet Italiaans,’ zei de hoofdcommissaris, die zwart was. ‘Ik stel voor dat u zich onthoudt van grappen over nationaliteiten en rassen, hoofdinspecteur,’ zei hij waarschuwend. Zijn kaakspieren spanden zich.

De ambulance arriveerde. Ik begon te huiveren.

‘Luister eens, ik bedoelde er niets...’ begon Marino.

De hoofdcommissaris onderbrak hem. ‘Ik denk dat u de per-

fecte kandidaat bent voor een cursus multiculturele samenleving.’

‘Die heb ik al gevolgd.’

‘Die hebt u al gevolgd, hoofdcommissaris, en u gaat er nog een volgen, hoofdinspecteur.’

‘Ik ben al drie keer geweest. Het is niet nodig me er nog eens heen te sturen,’ zei Marino, die nog liever naar de uroloog zou gaan dan naar nog een cursus over de multiculturele samenleving.

Portieren werden opengegooid en ik hoorde het rammelen van een metalen brancard.

‘Marino, ik kan hier verder niets meer doen.’ Ik wilde hem zijn mond laten houden voordat hij zichzelf nog verder in de nesten werkte. ‘En ik moet naar kantoor.’

‘Wat? Doe je die sectie dan vanavond?’ Marino zag er verslagen uit.

‘Ja, dat lijkt me het beste, gezien de omstandigheden,’ zei ik ernstig. ‘En ik ga morgen de stad uit.’

‘Kerst bij de familie?’ vroeg hoofdcommissaris Tucker, die nog jong was om al zo’n hoge rang te hebben.

‘Ja.’

‘Dat is leuk,’ zei hij zonder glimlach. ‘Komt u maar met mij mee, dr. Scarpetta, ik geef u een lift naar het mortuarium.’

Marino wierp me een blik toe terwijl hij een sigaret opstak. ‘Ik kom zodra ik hier de boel klaar heb,’ zei hij.

2

Paul Tucker was een paar maanden daarvoor tot hoofdcommissaris van Richmond benoemd, maar we hadden elkaar alleen nog maar kort op een receptie gesproken. Vanavond was de eerste keer dat we elkaar op de plek van een misdrijf ontmoetten en wat ik van hem wist, was zo weinig dat het op een systeemkaartje paste.

Hij was een topbasketbalspeler op de universiteit van Maryland geweest en had bijna een Rhodes-beurs gekregen. Hij had een uitstekende lichamelijke conditie, was bijzonder intelligent en was opgeleid aan de nationale academie van de FBI. Ik had het idee dat ik hem wel mocht, maar was daar nog niet helemaal zeker van.

‘Marino bedoelt het niet kwaad,’ zei ik terwijl we op East Broad Street door een oranje licht reden.

Ik voelde Tuckers donkere ogen op mijn gezicht en was me van zijn nieuwsgierigheid bewust. ‘De wereld is vol mensen die het niet kwaad bedoelen en die toch veel schade aanrichten.’ Hij had een warme, diepe stem, die me aan brons en glanzend hout deed denken.

‘Daar kan ik niets tegen inbrengen, hoofdcommissaris Tucker.’
‘Zeg maar Paul.’

Ik zei niet dat hij mij Kay mocht noemen, omdat ik mijn lesje wel had geleerd in al die jaren dat ik als vrouw in dit wereldje werkte.

‘Het helpt niets als u hem naar nog zo’n cursus over de multiculturele samenleving stuurt,’ vervolgde ik.

‘Marino moet discipline en respect leren.’ Hij staarde weer voor zich uit.

‘Op zijn eigen manier heeft hij dat allebei al.’

‘Hij moet ze op de juiste manier betonen.’

‘U kunt hem toch niet veranderen, hoofdcommissaris,’ zei ik. ‘Hij is moeilijk, irritant, slechtgemanierd en de beste rechercheur met wie ik ooit heb samengewerkt.’

Tucker zweeg totdat we bij de medische faculteit van Virginia waren en rechtsaf Fourteenth Street op reden.

‘Vertelt u me eens, dr. Scarpetta,’ zei hij. ‘Denkt u dat uw vriend Marino een goede politieman is?’

Die vraag kwam onverwacht. Ik was verbaasd geweest toen Marino tot inspecteur was bevorderd en verbijsterd toen hij hoofdinspecteur was geworden. Hij had de hoge pieten altijd gehaat,

en hij haatte ze nog steeds, alsof hij zelf nu niet een van hen was geworden.

‘Ik denk dat Marino een uitstekend politieman is. Hij is onkreukbaar en eerlijk, en heeft een goed hart,’ zei ik.

‘Bent u van plan mijn vraag te beantwoorden of niet?’ Er klonk een geamuseerde toon in Tuckers stem door.

‘Hij is geen politicus.’

‘Dat is wel duidelijk.’

De klokkentoren van Main Street Station gaf vanaf zijn verheven positie, hoog boven het oude treinstation met het terracotta dak en het netwerk van spoorlijnen, de tijd aan. We parkeerden achter het gebouw van de Gemeenschappelijke Laboratoria op een plek die voor de hoofdpatholoog-anatoom was gereserveerd. Het was een weinig indrukwekkend stuk asfalt, waar mijn auto het grootste deel van zijn bestaan doorbracht.

‘Hij is te veel tijd kwijt aan de FBI,’ zei Tucker toen.

‘Zijn hulp is bijzonder belangrijk voor ze,’ zei ik.

‘Ja, ja, dat weet ik, en datzelfde geldt voor u. Maar in zijn geval levert dat een ernstig probleem op. Hij wordt verondersteld leiding te geven over het eerste district en niet misdaden in andere steden op te lossen, en ik probeer een politiebureau te leiden.’

‘Als er ergens een misdaad gebeurt, gaat dat iedereen aan,’ zei ik. ‘Waar je eigen district of bureau ook is.’

Tucker staarde bedachtzaam naar de gesloten stalen deuren. Hij zei: ‘Ik zou uw werk absoluut niet kunnen doen als het zo laat was als nu en er niemand anders in het gebouw was dan de mensen in de koelcel.’

‘Van hen ben ik niet bang,’ zei ik nuchter.

‘Hoe irrationeel het ook is, ik zou heel bang van ze zijn.’

De koplampen verlichtten het sjofele stucwerk en staal dat allemaal in dezelfde saaie beige kleur was geverfd. Een rood bord op een van de zijdeuren waarschuwde bezoekers dat wat zich binnen bevond besmettingsgevaar op kon leveren en gaf ook instructies over het vervoeren van lijken.

‘Ik wil u iets vragen,’ zei hoofdcommissaris Tucker.

De wollen stof van zijn uniform schoof langs zijn stoel toen hij ging verzitten om wat dichters naar me toe te leunen. Ik rook aftershave van Hermès. Hij was knap, met zijn hoge jukbeenderen, zijn sterke witte tanden en zijn krachtige lichaam, waarvan de donkere huid op het vel van een luipaard of tijger leek.

‘Waarom doet u het?’ vroeg hij.

‘Waarom doe ik wat, hoofdcommissaris?’

Hij leunde naar achteren. ‘Luister,’ zei hij terwijl de lampjes op zijn scanner opflitsten, ‘u bent meester in de rechten. U bent arts. U heeft een leidinggevende positie en ik heb een leidinggevende positie. Daarom stel ik u die vraag. Ik bedoel het niet beledigend.’

Ik zag dat dat inderdaad zo was. ‘Ik weet niet waarom,’ erkende ik.

Eerst reageerde hij niet en zei toen: ‘Mijn vader was tuinman en mijn moeder maakte huizen van rijke families in Baltimore schoon.’ Hij zweeg even. ‘Als ik nu naar Baltimore ga, logeer ik in goede hotels en eet ik in de restaurants in de haven. De mensen groeten me. Een deel van mijn post is geadresseerd aan de welgedestreepte heer. Ik heb een huis in Windsor Farms.

Ik heb de leiding over meer dan zeshonderd gewapende mensen in die gewelddadige stad van u. Ik weet waarom ik doe wat ik doe, dr. Scarpetta. Ik doe het omdat ik geen enkele macht had toen ik nog een jongen was. Ik woonde bij mensen die geen macht hadden en ik leerde dat al het kwaad waarover in de kerk werd gepreekt ontstond door het misbruik van iets wat ik niet bezat.’

De sneeuw viel nu in een ander tempo en een ander patroon. Ik keek toe hoe de vlokken langzaam de motorkap van zijn auto bedekten.

‘Hoofdcommissaris Tucker,’ zei ik, ‘het is de avond voor kerst en het lijkt erop dat Sheriff Kerstman zojuist iemand in Whitcomb Court heeft doodgeschoten. De pers slaat waarschijnlijk helemaal op hol. Wat is uw advies?’

‘Ik ben de hele avond op het hoofdbureau. Ik zal ervoor zorgen dat uw kantoor wordt bewaakt. Wilt u een escorte als u naar huis gaat?’

‘Waarschijnlijk geeft Marino me wel een lift, maar ik zal u zeker bellen als ik denk dat een extra escorte noodzakelijk is. Ik wil dat u weet dat deze situatie nog verder wordt gecompliceerd door het feit dat Brown een vreselijke hekel aan me heeft en dat ik nu getuige-deskundige ben in deze zaak.’

‘Hadden we allemaal maar zoveel geluk.’

‘Ik heb niet het gevoel dat ik geluk heb.’

‘U heeft gelijk.’ Hij zuchtte. ‘U moet ook niet het gevoel hebben dat u geluk heeft, want dit heeft niets met geluk te maken.’

‘Daar komt mijn werk,’ zei ik toen de ambulance zonder zwaailichten en sirenes – want er is geen haast nodig bij het vervoer van doden – de parkeerplaats op reed,

‘Gelukkig kerstfeest, dr. Scarpetta,’ zei Tucker toen ik uitstapte.

Ik ging door een van de zijdeuren naar binnen en drukte op een knop in de muur. De grote deuren gingen langzaam, krakend open en de ambulance reed naar binnen. Het ambulancepersoneel gooide de achterklep open. Ze tilden de brancard eruit en duwden het lichaam over het talud omhoog terwijl ik de deur openmaakte die naar het mortuarium voerde.

De tl-verlichting en de grijze muren en vloeren gaven de gang een bedrieglijke, antiseptische uitstraling. Maar niets was steriel. Volgens de gebruikelijke medische normen was er zelfs niets wat schoon was.

‘Wilt u hem in de koelcel?’ vroeg een van de verplegers.

‘Nee. Zet hem maar in de röntgenkamer.’ Ik maakte nog een aantal deuren open terwijl de brancard rinkelend achter me aan rolde, een spoor van bloed op de tegels achterlatend.

‘Doet u het vanavond in uw eentje?’ vroeg een Latijns-Amerikaans uitziende verpleger.

‘Ik ben bang van wel.’

Ik maakte een pakje met een plastic schort open en trok het

over mijn hoofd, hopen dat Marino gauw zou komen. In de kleedkamer nam ik een groene operatiejas van een plank. Ik bedekte mijn schoenen met plastic hoezen en trok twee paar handschoenen aan.

‘Kunnen we u helpen hem op de tafel te leggen?’ vroeg een van de ambulanceverplegers.

‘Dat zou fantastisch zijn.’

‘Hé, jongens, we leggen hem even op de tafel voor Doc.’

‘Geen probleem.’

‘Verdorie, deze zak lekt ook al. We moeten nieuwe halen.’

‘Waar moet zijn hoofd?’

‘Zijn hoofd komt hier.’

‘Op zijn rug?’

‘Ja,’ zei ik. ‘Dank je wel.’

‘Oké. Een-twee-drie-omhóóg.’

We tilden Anthony Jones van de brancard op de tafel en een van de verplegers begon de rits van de lijkszak open te trekken.

‘Nee, nee, laat maar,’ zei ik. ‘Ik maak de foto’s er wel doorheen.’

‘Hoelang duurt dat?’

‘Niet lang.’

‘U heeft straks ook hulp nodig als u hem moet verleggen.’

‘Ik ben blij met alle hulp die ik kan krijgen,’ zei ik tegen hen.

‘We kunnen nog een paar minuten blijven. Was u echt van plan dit allemaal alleen te doen?’

‘Ik verwacht nog iemand.’

Even later brachten we het lichaam naar de sectieruimte en ik trok de kleren uit toen het op de eerste stalen tafel lag. De ambulanceverplegers gingen weg en de vertrouwde mortuariumgeluiden klonken op, van stromend water in wasbakken en van stalen instrumenten tegen staal. Ik bevestigde de röntgenfoto’s tegen de lichtbakken waar de schaduwen en vormen van zijn organen en botten me hun geheimen toonden. De kogels, met een grote hoeveelheid losse stukken, vormden een dodelijke sneeuwstorm in zijn lever, longen, hart en hersens. Hij had een oude kogel in zijn

linkerbil en zijn rechteropperarmbeen was gebroken geweest. Zoals zoveel van mijn patiënten was meneer Jones gestorven zoals hij had geleefd.

Ik was net bezig de γ -vormige incisie te maken toen de bel in de hal ging. Ik stopte niet. De beveiligingsbeambte zou degene die aanbelde wel te woord staan. Even later hoorde ik zware voetstappen in de gang en kwam Marino binnen.

‘Ik had hier al eerder kunnen zijn als niet alle burens naar buiten waren gekomen om vooral niets te missen.’

‘Welke burens?’ Ik keek hem vragend aan, mijn scalpel omhooggeheven.

‘De burens van deze zak, in Whitcomb Court. We waren verdomme bang dat het op een rel zou uitlopen. Er werd verteld dat hij door een agent was doodgeschoten, en toen was het de kerstman die hem had gemold, en voor we het wisten kropen de mensen uit de spleten in de stoep omhoog.’

Marino, die nog steeds in gala-uniform was, deed zijn jas uit en legde die over een stoel. ‘Ze kwamen er allemaal gezellig bij staan met hun tweeliterflessen Pepsi, en maar naar de tv-camera’s glimlachen. Verdomde ongelooflijk.’ Hij haalde een pakje Marlboro uit zijn borstzakje.

‘Ik dacht dat het beter ging met roken,’ zei ik.

‘Dat gaat het ook. Het gaat steeds beter.’

‘Marino, dat is niet iets om grapjes over te maken.’ Ik dacht aan mijn moeder en haar tracheotomie. Zelfs haar longemfyseem had haar niet van haar verslaving afgeholpen en ze was pas gestopt toen ze helemaal geen adem meer kreeg.

‘Oké.’ Hij kwam dichterbij de tafel staan. ‘Ik zal je de waarheid vertellen. Ik rook een half pakje per dag minder, Doc.’

Ik zaagde de ribben door en verwijderde het borstbeen.

‘Van Molly mag ik niet in haar auto of haar huis roken.’

‘Mooi zo,’ zei ik. Molly was de vrouw met wie Marino sinds Thanksgiving omging. ‘Hoe gaat het met jullie tweeën?’

‘Hartstikke goed.’

‘Vieren jullie samen kerst?’

‘Ja. We gaan naar haar familie in Urbana. Die maken een grote kalkoen klaar, met de hele toestand eromheen.’ Hij tikte de as van zijn sigaret af en zei verder niets meer.

‘Dit gaat even duren,’ zei ik. ‘De kogels zijn uit elkaar gespat, zoals je op de foto’s kunt zien.’

Marino keek naar het morbide clair-obscur op de lichtbakken aan de muren.

‘Wat heeft hij gebruikt? HydraShok?’ vroeg ik.

‘Alle agenten hier gebruiken tegenwoordig HydraShok. Je ziet zeker wel waarom. Het werkt.’

‘Zijn nieren zijn al erg verschrompeld. Daar is hij nog wel erg jong voor.’

‘Wat wil dat zeggen?’ Marino keek nieuwsgierig toe.

‘Waarschijnlijk een teken van hypertensie.’

Hij zweeg, zich waarschijnlijk afvragend of zijn nieren er ook zo uitzagen, en ik vermoedde dat dat inderdaad het geval was.

‘Het zou fijn zijn als jij aantekeningen maakt,’ zei ik.

‘Geen probleem, zolang je tenminste alles spelt.’

Hij ging naar een van de werkbanken en pakte een klembord en een pen, en trok vervolgens een paar handschoenen aan. Ik was net begonnen maten en gewichten te dicteren toen zijn pieper ging.

Hij haalde hem van zijn riem en keek wat er op de display stond. Zijn gezicht betrok.

Marino liep naar de telefoon aan de andere kant van de sectieruimte en draaide een nummer. Hij stond met zijn rug naar me toe te praten en ik ving slechts nu en dan wat woorden op. Die klonken boven het lawaai bij mijn tafel uit en ik wist dat hij slecht nieuws te horen kreeg.

Toen hij ophing, was ik bezig stukjes lood uit de hersenen te verwijderen en krabbelde ondertussen met een potlood aantekeningen op een lege, bebloede verpakking waar operatiehandschoenen in hadden gezeten. Ik stopte met mijn werk en keek hem aan.

‘Wat is er?’ vroeg ik, aannemend dat het telefoontje met deze zaak te maken had, want wat er vanavond was gebeurd was ten-slotte al erg genoeg.

Marino zweette en zijn gezicht was vuurrood. ‘Benton heeft een negen-elf op mijn pieper doorgegeven.’

‘Wat heeft hij doorgegeven?’ vroeg ik.

‘Dat is de code die we hebben afgesproken voor als Gault weer toeslaat.’

‘O, god,’ kon ik met moeite uitbrengen.

‘Ik heb tegen Benton gezegd dat hij je niet hoefde te bellen aangezien ik je persoonlijk het nieuws kon vertellen.’

Ik leunde met mijn handen op de rand van de tafel. ‘Waar?’ vroeg ik gespannen.

‘Ze hebben een lichaam gevonden in Central Park. Een vrouw, blank, waarschijnlijk rond de dertig. Het ziet ernaar uit dat Gault heeft besloten in New York kerst te vieren.’

Ik had deze dag gevreesd. Ik had gehoopt en gebeden dat Gaults stilzwijgen eeuwig zou duren, dat hij misschien ziek of gestorven was in het een of andere afgelegen dorp waar niemand zijn naam kende.

‘Het Bureau stuurt een helikopter,’ zei Marino. ‘Zodra je klaar bent met deze zaak, Doc. We moeten hier snel weg. Godverdomme, de klootzak!’ Hij begon woedend heen en weer te ijsberen. ‘En natuurlijk heeft hij het op de avond voor kerst gedaan!’ Hij had een furieuze uitdrukking op zijn gezicht. ‘Het is opzet. Zijn timing heeft hij met opzet zo gekozen.’

‘Ga Molly maar bellen,’ zei ik. Ik probeerde kalm te blijven en sneller te werken.

‘En je zult net zien dat ik dit pakkie aanheb.’ Hij wees op zijn gala-uniform.

‘Heb je andere kleren bij je?’

‘Ik moet even snel langs huis. Ik laat mijn pistool hier. Wat ga jij doen?’

‘Ik heb altijd wat spullen hier. Zou je als je weggaat het huis van

mijn zus in Miami even kunnen bellen? Lucy is daar als het goed is gisteren aangekomen. Vertel haar maar wat er is gebeurd, dat ik niet kan komen, tenminste niet nu.’ Ik gaf hem het telefoonnummer en hij ging weg.

Rond middernacht was het opgehouden met sneeuwen en was Marino weer terug. Anthony Jones was in de koelcel opgeborgen en ik had al zijn verwondingen, de oude en de nieuwe, genoteerd voor als ik in de rechtszaal moest verschijnen.

We reden naar de terminal van Aero Services International, waar we vanachter dik glas zagen hoe Benton Wesley in een veel kabaal makende Belljet Ranger arriveerde. De helikopter landde netjes op een klein houten platform en een tankauto met brandstof gleed uit de duisternis naar voren. Wolken schoven als sluiers langs de volle maan.

Ik zag Wesley uitstappen en onder de draaiende wieken door rennen. Ik herkende de woede die uit zijn houding sprak en de irritatie in de grote passen die hij nam. Hij was lang en zijn rug was kaarsrecht, en hij had een rustige, krachtige uitstraling die maakte dat mensen bang voor hem waren.

‘Het bijtanken duurt ongeveer tien minuten,’ zei hij toen hij bij ons was. ‘Is er hier koffie?’

‘Dat lijkt me een goed idee,’ zei ik. ‘Marino, zullen we voor jou ook koffie meenemen?’

‘Nee.’

We liepen samen naar een kleine lounge die tussen twee toiletten was verstopt.

‘Ik vind dit heel vervelend,’ zei Wesley zachtjes.

‘We hebben geen keus.’

‘Dat weet hij ook. Zijn timing is geen toeval.’ Hij schonk twee kartonnen bekers vol. ‘Dit is behoorlijk sterk.’

‘Hoe sterker, hoe beter. Je ziet er uitgeput uit.’

‘Zo zie ik er altijd uit.’

‘Zijn je kinderen thuis voor de kerst?’

‘Ja. Iedereen is thuis, behalve ik natuurlijk.’ Hij staarde even voor zich uit. ‘Zijn spelletjes zijn aan het escaleren.’

‘Als Gault het inderdaad weer was, ben ik dat met je eens.’

‘Ik weet dat hij het was,’ zei hij met een ijzige kalmte die zijn woede maskeerde. Wesley haatte Temple Brooks Gault. Hij was furieus en verbijsterd over Gaults kwaadaardige genialiteit.

De koffie was niet erg warm en we dronken onze bekers snel leeg. Uit Wesley's gedrag bleek niet hoe goed wij elkaar kenden, behalve uit zijn blik, die ik zo langzamerhand goed kon interpreteren. Hij was een man van weinig woorden en ik had geleerd naar zijn stilzwijgen te luisteren.

‘Kom mee,’ zei hij, zijn hand even op mijn elleboog leggend. We voegden ons weer bij Marino, die al op weg naar buiten was met onze tassen.

Onze piloot behoorde tot de antiterreureenheid van het Bureau. Hij droeg een zwart vliegenierspak en lette goed op wat er om hem heen gebeurde. Hij keek ons kort aan om ons te laten weten dat hij zich van ons bestaan bewust was, maar hij zwaaide, glimlachte, of sprak niet toen hij de deur van de helikopter opende. Voorovergebogen liepen we onder de wieken door. Het bijbehorende geluid en de wind zou ik altijd met Moordzaken associëren. Het leek wel of de FBI steeds als Gault toesloeg in een draaikolk van rukwinden en glanzend metaal arriveerde om mij op te halen.

We zaten nu al een aantal jaren achter hem aan en het was onmogelijk een volledig overzicht op te stellen van alle schade die hij had aangericht. We wisten niet hoeveel mensen hij had vermoord, maar het waren er minstens vijf, onder wie een zwangere vrouw die vroeger voor mij had gewerkt en een dertienjarige jongen genaamd Eddie Heath. We wisten niet hoeveel levens hij met zijn listen had vergiftigd, maar het mijne was daar zeker een van.

Wesley zat achter me met zijn koptelefoon op, en de rugleuning van mijn stoel was zo hoog dat ik hem niet kon zien als ik me omdraaide. Het licht in de helikopter ging uit en we stegen langzaam

op, eerst opzijligend en vervolgens een noordoostelijke richting kiezend. Wolken joegen langs de hemel en beneden ons glansden watermassa's als spiegels in de winternacht.

'In wat voor toestand is ze?' klonk Marino's stem plotseling in mijn koptelefoon.

Wesley antwoordde: 'Ze is bevroren.'

'Wat betekent dat ze daar al dagen kan hebben gelegen en toch nog niet tot ontbinding is overgegaan, nietwaar, Doc?'

'Als ze daar dagenlang heeft gelegen,' zei ik, 'zou je toch verwachten dat iemand haar al eerder zou hebben gevonden.'

Wesley zei: 'We denken dat ze gisteravond is vermoord. Ze zat rechtop, neergezet tegen...'

'Ja, dat vindt die zak leuk. Daar kickt hij op.'

'Hij zet ze rechtop of doodt ze terwijl ze zitten,' ging Wesley verder. 'Dat gold voor iedereen dusver.'

'Voor iedereen die we kennen,' merkte ik op.

'De slachtoffers van wie we op de hoogte zijn.'

'Juist. Hij zet ze rechtop in auto's, een stoel, tegen een vuilniscontainer.'

'Die jongen in Londen.'

'Ja, hij zat niet rechtop.'

'Het lijkt erop dat hij gewoon bij de spoorbaan is neergegoid.'

'We weten niet wie dat heeft gedaan.' Wesley leek zeker van zijn zaak. 'Ik geloof niet dat Gault dat is geweest.'

'Waarom denk je dat hij het belangrijk vindt dat de lijken zitten?' vroeg ik.

'Dat is zijn manier om ons te laten zien dat we de pot op kunnen,' zei Marino.

'Verachting, hoon,' zei Wesley. 'Het is zijn handtekening. Ik vermoed dat er een diepere betekenis achter zit.'

Dat vermoedde ik ook. Al Gaults slachtoffers zaten, met gebogen hoofd en hun handen in hun schoot of slap langs hun zij hangend, alsof ze poppen waren. De enige uitzondering was een ge-

vangenbewaarster genaamd Helen geweest. Hoewel haar lichaam, gekleed in haar uniform, wel rechtop op een stoel was neergezet, had ze geen hoofd meer gehad.

‘Het neerzetten...’ begon ik. De door stemgeluid geactiveerde microfoontjes werkten nooit precies gelijk met het tempo van het gesprek. Dat maakte het lastig om met elkaar te praten.

‘Die smeerlap wil het onder onze neus wrijven.’

‘Ik geloof niet dat dat zijn enige...’

‘Op dit moment wil hij gewoon dat we weten dat hij in New York is...’

‘Marino, laat me even uitpraten. Benton? Wat is de symbolische betekenis?’

‘Hij kan de lichamen op talloze manier neerzetten. Maar tot dusver heeft hij steeds dezelfde houding gekozen. *Hij zet ze zittend neer*. Dat is een deel van zijn fantasieën.’

‘Welke fantasieën?’

‘Pete, als ik dat wist, zouden we hier misschien nu niet zitten.’

Even later kwam de stem van onze piloot over onze koptelefoons: ‘De luchtvaartdienst heeft een waarschuwing voor remous uit doen gaan.’

‘Wat is dat in vredesnaam?’ vroeg Marino.

‘Een waarschuwing voor turbulentie. Het waait hard in New York, vijftig knopen, in kracht toenemend tot zevenendertig.’

‘Betekent dat dat we dan niet kunnen landen?’ Marino, die vliegen haatte, klonk enigszins in paniek.

‘Wij vliegen straks laag en de wind is veel hoger.’

‘Wat bedoel je láág? Heb je ooit gezien hoe hóóg de gebouwen in New York zijn?’

Ik strekte mijn hand naar achteren tussen mijn stoel en de deur en klopte Marino op zijn knie. We waren nog veertig nautische mijlen van Manhattan verwijderd en ik zag in de verte een knipperlicht boven op het Empire State Building. De maan was vol, de vliegtuigen die vanaf La Guardia opstegen en daar landden waren

net zwevende sterren en de stoom kringelde in dikke, witte pluimen uit de schoorstenen omhoog. Door het vloervenster bij mijn voeten zag ik twaalf rijbanen met verkeer op de New Jersey Turnpike en overal glitterden lichten als juwelen, alsof de stad en zijn bruggen door Fabergé waren gemaakt.

We vlogen achter de rug van het Vrijheidsbeeld langs en passeerden vervolgens Ellis Island, waar mijn grootouders in een overvol immigratiekantoor op een ijsskoude winterdag hun eerste kennismaking met Amerika hadden gehad. Ze waren weggegaan uit Verona, waar mijn grootvader als de vierde zoon van een spoorwegbeambte geen toekomst had gehad.

Mijn voorouders waren joviale, hardwerkende mensen die aan het begin van de negentiende eeuw uit Oostenrijk en Zwitserland waren geëmigreerd, wat mijn blonde haar en blauwe ogen verklaarde. Ondanks mijn moeders bewering dat toen Napoleon I Verona aan Oostenrijk had afgestaan, onze voorouders hun Italiaanse bloed zuiver hadden gehouden, geloofde ik dat niet. Ik vermoedde dat er een genetische verklaring was voor een aantal van mijn meer Pruisische trekjes.

Macy's, aanplakborden en de gele bogen van McDonald's kwamen in het zicht terwijl het centrum van New York langzaam de vorm aannam van asfalt en parkeerplaatsen en stoepen met dikke lagen sneeuw erop die er zelfs vanuit de lucht vuil uitzag. We circelden rond de vlieghaven aan West Thirtieth Street, terwijl onze helikopter het troebele water van de Hudson verlichtte en deed golven. Een felgekleurde windvaan stond strak. We zakten neer op een plek naast een glanzende Sikorsky S76, waarnaast alle andere helikopters er alledaags uitzagen.

'Kijk uit voor de staartrotor,' zei onze piloot.

In een klein, nauwelijks verwarmd gebouw werden we verwelkomd door een vrouw van in de vijftig met donker haar, een wijs gezicht en vermoeide ogen. Ze was warm aangekleed in een dikke wollen jas, een broek, rijglaarsjes en leren handschoenen, en stelde zichzelf voor als overste Frances Penn van de Transit Police.